Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 219. Marţi în 3 (15) Octombre.

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — **Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserţiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 4

Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Noul simptom de împăcare.

Timişoara, 15 Octobre n.

(ad.) Vocea împăciuitoare ce nu cu mult înainte de asta resună în presa maghiară, ne lăsă în câtva se credem, că stăpânirea va fi venit la niţel reson de stat şi că prigonirile şi nedreptăţile ce ni-se făceau până acuma din partea şovinismului maghiar, cel puţin nu se vor repeţi.

Pe cât de slabă înse, pe atât de vană a fost aceasta credinţă, dovadă e cea mai nouă lovitură ce au îndurat-o românii grăniţeri ardeleni din partea acelui guvern, care mai deună-ḑi trimbiţă prin organele sale de publicitate, că are de scop resolvarea definitivă a cestiunei naţionalităţilor.

Şcoalele române grăniţereşti din comitatele Hunedoara, Sibiiu şi Făgăraşiu, susţinute din fondul şcolariu al regimentului I grăniţeresc sunt, în urma unei resoluţiuni mai 'nalte, secuestrate, timbrul lor de şcoale private al acestui fond este şters, şi sunt toate, douĕḑeci şi una la numĕr, decretate de şcoale comunale, desbrăcêndu-se astfeliu de caracterul lor naţional-confesional, ear' administrarea fondului şcolariu deveni încredinţată unui comite-suprem, fişpanului unguresc din comitatul Albei-inferioare.

De mult, de douĕḑeci şi cinci de ani s'a conceput ideia aceasta a secuestrărei şi nimĕnui nici prin gând nu-i mai trecea, că ideia combătută la timpul sĕu cu atâta energie şi cu o atare putere de drept, cum au făcut-o aceasta românii grăniţeri, — se aibă o întrupare atât de monstruoasă chiar acum în preajma declaraţiunilor împăciuitoare făcute de cei de la guvern.

O ştim noi prea bine, că trăim într'o eră în care ḑilnic avem se îndurăm surprinderi şi lovituri care de care mai dureroase. Avem deplină cunoştinţă de tendinţele meschine ale apostolilor ideei de stat, contra institutelor noastre culturale, contra acestor asile sublime de cultivare a individualităţii noastre naţionale. Ori-unde înse ar fi lovit, pare că nu ar fi atins atât de dureros ca tocmai în şcoalele grăniţăreşti.

Secuestrarea acestor şcoale, cu drept cuvênt ale grăniţerilor români, este mai mult de cât o ilegalitate, este o formală batjocură la adresa noastră a tuturor românilor; este ignorarea desevêrşită a simţemintelor noastre de fidelitate şi loialitate dovedite prin atâtea fapte concrete; este cu un cuvênt batjocorirea alipirei şi loialităţei »devenită proverbială« a poporului român faţă de acest pămênt şi faţă de Tronul, pentru care mai ales şirurile regimentului I grăniţeresc de atâtea-ori s'au rărit, şi în totdeauna numai ca se poată cucerí lauri de isbândă.

Pentru-că dacă crede şovinismul maghiar, că lui dat îi este de a prăbuşi tot ce nu este »patriotic« în sensul sĕu, chiar şi pe contul istoriei, una totuşi nu îi este dată, şi aceea este posibilitatea de a trage la îndoială faptul, istoria fondurilor grăniţereşti. Scurtă este istoria. Ba, mai mult, ea este o emblemă scrisă cu litere neşterse în istoria trecutului regimentului I grăniţeresc; este o emblemă zugrăvită cu sânge de român într'un timp când aproape numai românii ţineau la *»Fidelitate şi virtute«*.

Aşa se vede, că trecênd timpul, se spală şi suvenirile trecutului, fie acel trecut cât de remarcabil, fie de unele momente ale lui legată chiar mărirea şi esistenţa unora.

Forul resoluţiunei e prea înalt, dar' nu el poartă responsabilitatea, ci guvernul; fie înse resoluţiunea adusă pe ori-ce basă, una dovedeşte, şi aceea este tendinţa nesănĕtoasă de maghiarisare. Faptul concret ni-o arată aceasta mai pre sus de toate, când presidentul fondului şcolar grăniţăresc baronul Nicolae Urs, colonel c. r. şi erou decorat cu ordinul »Maria Terezia«, e silit sĕ-şi predee locul comitelui suprem Zeyk Dániel, înrudit cu acel Zeyk Domokos, care la 1848 murise ca rebel la Sighişoara.

Evident deci, că din ideia fidelităţei şi a jertfei aduse pentru patrie, dar' mai ales pentru tron, din partea unui popor mereu cercat şi lovit, dar' credincios casei sale domnitoare cum a fost din vremuri bĕtrâne poporul român, s'a şters conceptul de vîrtute şi a rĕmas unul, atât de cunoscut nouĕ: *datorinţa oarbă*.

Acesta este noul act care dovedeşte voinţa sinceră (?) a actualului guvern de a împăcá şi îndestulí naţionalitatea română.

România.

Manevrele militare ale oastei române, terminate Mercuria trecută, au umplut de satisfacţiune atât pe regele lor cât şi pe întreg publicul nepreocupat din România.

În „Foaia de Duminecă" ce va apărĕ Sâmbăta viitoare reproducem după „Timpul" din Bucureşti rapoartele complete despre interesantele teme de rĕsboiu ce aveá sĕ le resoalve armata, ear' aici reproducem numai actul final: defilarea şi semnificativele toaste de la banchet, după „Monitoriul oficial":

Mercuri, 27 Septembre, la oarele $12^1/_2$. MM. LL. Regele şi Regina, împreună cu AA. LL. RR. Principele şi Principesa României, A. S. R. Principele Leopold de Hohenzollern, A. S. Principele ereditar de Saxa-Meiningen cu A. S. R. Principesa Charlota şi A. S. Principesa Fedora, şi A. S. Principele ereditar de Hohenzollern, urmaţi de suite, au plecat cu trăsurile de la Palatul regal şi au mers la satul Herĕstrĕu, unde M. S. Regele şi AA. LL. RR. Principii şi Principesele au încălecat. Deací Suveranul, urmat de D. general C. Poenaru, ministru de resbel; D. general J. Lahovary, şeful marelui stat-major al armatei; D. general Barozzi, comandantul corpului III de armată; ataşaţii militari, oficerii străini cari au asistat la manevre, un numĕros stat-major şi suitele, au mers pe câmpia Floreasca, aleasă pentru revista de onoare şi defilarea trupelor ce au luat parte la manevre. M. S. Regina, împreună cu A. S. Principesa Fedora au mers cu trăsura.

Sosirea Majestăţilor Lor, la oara 1 p. m., fu anunţată prin salve de artilerie; ear' D. general Arion, comandantul trupelor, presentă M. S. Regelui situaţia şi raportul. Suveranul trecu pe dinaintea corpului I şi al II-lea de armată şi a divisiei a V-a din corpul al III-lea, aşeḑate pe două linii, cu un front fie-care de aproape 3 kilometri, fiind aclamat cu frenetice urări.

După terminarea defilărei M. S. Regele, însoţit de A. S. R. Principele Leopold, a mers în faţa regimentului 3 Dîmboviţa Nr. 22, aşeḑat în ordine strînsă, unde au fost primiţi cu aclamări entusiaste. M. S. Regele, cu glas bărbătesc, a ḑis că această ḑi, în care regimentul a avut onoarea de a defilá pentru întâia-oară sub comanda Augustului ei Cap, se rĕmână adânc întipărită în mintea tuturor, angagiând oficierii si trupa de a 'şi dá toate silinţele pentru a arĕtá că sunt demni de această onoare, şi a sfîrşit ḑicênd: „Sĕ trăiască Inaltul vostru Cap, Principele de Hohenzollern!" Cuvintele Suveranului au fost salutate cu urale puternice, după care D. colonel Comăneanu, comandantul regimentului, a presentat A. S. R. Principelui întregul corp oficeresc, căruia Alteţa Sa Regală i-a arătat mulţumirea Sa că a putut vedĕ regimentul în timpul manevrelor, şi a esprimat încrederea, că regimentul se va distinge totdeauna prin devotament şi credinţă către M. S. Regele. Apoi a acordat colonelului Comăneanu crucea de comandor al ordinului casei de Hohenzollern şi diferite medalii de aur şi de argint pentru sub-oficeri.

În urmă M. S. Regele şi Augustul Sĕu Frate au trecut pe dinaintea trupei în strigătele nenumĕrate de ura.

Divisiile de cavalerie, cari au defilat mai întâiu în trap, au esecutat apoi, din ordinul M. S. Regelui, o şarjă generală cu 13 regimente desfăşurate în linie, care s'a făcut cu multă regulă.

Apoi toţi oficerii generali şi superiori se strînseră în cerc împregiurul M. S. Regelui, care făcu critica manevrei cu o competinţă cunoscută şi apreciată de întreaga armată.

În urmă Suveranul arată înalta-i mulţumire Dlui ministru de resbel, Dlui şef al marelui stat-major al armatei şi Dlor comandanţi de corpuri de armată pentru silinţele ce au pus spre reuşita acestor manevre, esecutate cu un efectiv de 40.000 oameni, cel mai mare ce s'a strîns până acum pentru asemenea scop. Oficerii adunaţi salutară cu strigări entusiaste cuvintele Regelui.

În urmă Majestăţile Lor şi Augustii oaspeţi S'au întors în trăsuri la Palatul regal, unde au sosit la oarele 6 seara.

Toate stradele pe unde au trecut Suveranii pentru a merge la câmpul de defilare, erau frumos împodobite cu drapele, ear' numĕrosul public ce alergá spre acest loc 'ii sulutá cu respect.

Defilarea, fiind favorisată de un timp frumos, a fost foarte impunĕtoare şi înfăţişarea soldaţilor bărbătească; ear' pe feţele cetăţenilor, în numĕr de mai multe mii, cari acoperiau întregul câmp lăsat liber circulaţiunei, şi cari veniseră din Capitală şi împregiurimi pentru a asistá la aceasta strălucită sĕrbătoare, se vedeá o bucurie generală.

La oarele $7^1/_2$ seara un mare banchet avù loc la Palatul regal, la care luară parte pe lângă Majtestăţile Lor, AA. LL. RR. Principele şi Principesa României şi Augustii oaspeţi, Dnii generali C. Poenaru, ministru de resbel; general I. Lahovari, şeful marelui stat-major al armatei; ataşaţii militari, oficerii străini cari au asistat la manevre, toţi oficerii superiori şefi de corpuri şi serviciuri, Casa militară a Suveranului şi suitele Principilor; în total peste 150 persoane.

La sfîrşitul mesei, M. S. Regele ridică următoriul toast:

»Ostaşii din toate unghiurile Olteniei, din vêrfurile Carpaţilor, de pe ţĕrmurile Dunărei, au ascultat chiămarea Mea şi sunt astăḑi întruniţi împregiurul Capitalei, care de la rĕsboiu nu a mai vĕḑut o concentrare aşa de impunĕtoare. Bucureştii, unde curge isvorul vieţei noastre politice, priveşte cu dragoste şi mândrie armata, şi toţi au alergat în câmpii spre a salutá aceste două corpuri ca o falnică parte a puterei noastre militare. Mare este încrederea ce ţeara are în ostaşii sĕi; mai mare este înse rĕspunderea noastră. Trebue sĕ muncim deci ḑi şi noapte şi sĕ gândim neîncetat la datoria noastră, fiind-că numai astfeliu putem rĕsplătí marile jertfe ce ţeara face pentru apĕrarea sa.

Cu viie satisfacţiune am constatat şi 'n anul acesta progrese în instrucţiunea trupelor; mulţumindu-vĕ pentru silinţele voastre, închin acest păhar în sănĕtatea corpului I şi al II-lea de armată, cari au atras mulţumirea mea.«

Aclamaţiuni vii şi călduroase salutară Augusta cuvêntare.

După care d. ministru de resbel rostì următoarele cuvinte.

Sire!

Anul acesta corpurile I şi al II-lea de armată au avut fericirea şi onoarea de a manevrá sub ochii Majestăţei Voastre şi sub ochii ilustrilor Vostri oaspeţi, cari au putut constatá instrucţia şi bărbăţia cu care soldatul român

este în stare a-'şi face datoria ori-când va fi chiămat.

Manevrele din acest an au şi un alt interes: acela, că ele s'au esecutat în regiunea fortificaţiilor Capitalei, Capitala României, pe care Majestatea Voastră, în urma isbândilor dobândite cu armata, aţi întărit'o şi aţi făcut din ea una din cele mai întinse şi mai moderne cetăţi ale Europei.

Aţi clădit astfeliu cetatea care va fi bastionul Dinastiei române şi scutul apĕrărei naţionale.

Armata, recunoscĕtoare Majestăţei Voastre şi totdeauna plină de admiraţie pentru vîrtuţile Voastre şi de iubire adâncă pentru Majestatea Sa Regina, Vĕ dice:

Sĕ trăiţi Sire!

Sĕ trăiască Majestatea Sa Regina!

Sĕ trăiască Alteţele Lor Regale Principele Ferdinand şi Principesa Maria!

Sĕ trăiască Principele Carol şi Principesa Elisabeta!

Sĕ trăiască Ilustrii Voştri Oaspeţi!

Cuvinte cari înflăcărară pe oaspeţi, şi în timp de câteva minute sala rĕsună in strigăte de „ura" şi „trăiască."

După masă se făcù cerc în salonul cel mare, unde Majestăţile Lor şi AA. LL. RR. Principii şi Principesele bine-voiră a vorbí cu persoanele presinte până la oarele 10, când se retraseră în apartamentele Lor.

Instrucţiunea

dată clerului catolic în privinţa nouelor legi.

(Continuare din nrul 212.)

13. Dacă parochul va observá conjugi de aceia, cari fiind cununaţi în faţa bisericei, basându-se pe legile civile ar voí sĕ se despartă, cu tot zelul, prudenţa şi nisuinţa se va silí sĕ prevină şi împedece o atare faptă, şi va folosí mijloacele acomodate spre a-i împăcá; cu care ocasiune va face pre conjugi atenţi, că prin legea cea nouă civilă legislaţiunea bisericească nici de cum n'a încetat, nici poate încetá; din care causă credincioşii şi în viitoriu în conştiinţă sunt datori a-şi purtá procesele de căsătorie la tribunalul bisericesc şi a se supune sentinţei adusă de acesta. Dacă însĕ acei conjugi fură despărţiţi de puterea civilă, şi s'au legat cu alţii înaintea oficialului civil, lucrul este de a-se face cunoscut Ordinariatului, ca sĕ dispună cele de lipsă după împregiurări, şi în casuri tare scandaloase, ca asupra unor îndĕretnici sĕ poată dictá sentinţa escomunicaţiunei asupra lor.

Altcum în fie-care cas de natura aceasta este de a se cumpĕní şi cercetá valoarea căsătoriei încheiate în faţa bisericei. Descoperindu-se vre-un impediment derimătoriu, ar fi a se instruí procesul canonic spre a declará de nulă căsătoria întâia, ca cei uniţi numai cu legătura civilă sĕ se poată valid cununá şi înaintea bisericei.

Tot aceste se vor observá şi de câte-ori conjugele catolic, declarându-se prin judele secularíu moartea soţului sĕu, ar voí sĕ păşească la alta căsătorià, ori a fost legat numai în mod civil ori nu.

În urmă Vĕ îndemnăm în Domnul, că până va sustá legea civilă, de carea grăim, sĕ ne aduceţi la cunoştinţă toate faptele oficialilor civili, învestiţi cu oare-care oficiu de legea aceasta, cari ar fi spre dauna bisericei şi oprite prin legea şi instrucţiunea ministerială.

II.

Cele de observat cu privire la matricule.

1. Ce se ţine de matricule, de şi pentru purtarea acelora după legea cea nouă statul şi-a constituit oficiali proprii, totuşi parochii prin §. 94*) al acelei legi sunt autorisaţi şi obligaţi a estradá estrase matriculare după datină din oficiu părţilor, cari le vor cere, pre cum şi jurisdicţiunilor, însĕ numai despre datele induse în matricule până la diua esecutărei legei celei noue, va sĕ dică până la 1 Octobre 1895. Deci parochii vor purcede în sensul paragrafului citat al legei cele noue. În casurile acele însĕ, când credinciosii vor cere estrase matriculare spre scopuri oprite de biserică, parochii 'i vor îndemná cu tot adinsul, cu gravitate şi caritate, sĕ se lase de acel propus; dacă însĕ desconsiderând îndemnările aceste vor perseverá în propusul lor, parochul le va dechiará şi protestá solemn, că el dându-le acel estras, nu intenţionează nici de cum sĕ coopereze spre ajungerea acelui scop oprit de biserică, şi numai de silă 'l estradă.

2. Fiind-că de la 1-a Octobre a. c. oficialul civil va purtá matricule spre usul civil, ear' puterea civilă matriculelor parochiale ce se vor purtá de la 1-a Octobre a. c. nu-li dá nici o valoare în forul civil, de la diua aceea încetă obligaţiunea parochilor impusă prin legea ţĕrei art. 23 din 1827 de a transpune la capĕtul fie-cărui an câte un esemplariu la archivul comitatelor, respective al cetăţilor. Ce se ţine însĕ de matriculele purtate până la 30 Septembre a anului curent inclusive, duplicatele acestora de asta-dată încă sunt de a se transpune jurisdicţiunilor respective până în 15 Octobre a. c. Demandăm însĕ, că în venitoriu duplicatul matriculelor la începutul fie-cărui an sĕ se trimită la Ordinariat.

3. Tot din acel motiv de la diua esecutărei legii celei noue încetă obligaţiunea parochilor de a trimite:

a) estrasele matriculare despre moartea bărbaţilor, cari n'au împlinit 42 de ani, la parochul locului unde sunt născuţi. Casurile de moarte însĕ cari s'ar însinuá prin oficialul civil, sunt de a se însemná în matricula botezaţilor;

b) estrasele matriculare despre moartea ostaşilor în reservă şi a licenţiaţilor, pre cum şi a ostaşilor pentru apĕrarea patriei, la superiorii comunităţei civile;

c) estrasele matriculare despre moartea ostaşilor, cari au pensiune sau ori-ce altă provisiune militară, pre cum şi ale vĕduvelor şi orfanilor acestora la aceeaşi superioritate;

d) estrasele matriculare despre moartea celor ce au pensiune de la stat, şi estrasele matriculare de cununiă ale femeilor, ce au o atare pensiune, la jurisdicţiunea civilă concernentă;

e) estrasele matriculare despre moartea străinilor, pre cum a celor din Baden, din Bavaria etc. la Ordinariat.

(Va urmá.)

*) „Din matriculele confesiunilor purtate înainte de întrarea în vigoare a acestei legi, purtătorii confesionali ai matriculelor şi mai departe sunt îndatoraţi şi îndreptăţiţi a dá estrase cu valoare publică după valoarea de până acum. Purtătoriul confesional de matricule, care ar denegá estradarea unui atare estras, comite transgresiune şi se pedepseşte cu închisoare până la o lună, şi pedeapsă în bani până la 600 coroane".

Străinătate.

Revolta armeană. (Constantinopol, 14 Octobre.) Comitetul armean şi-a început acţiunea. Şi eri a constrîns prin epistole ameninţătoare pe toţi comercianţii armeni sĕ-şi ţină prăvăliile închise. Conform unor faime necontrolabile, comitetul *s'a decis sĕ pună la cale o alta demonstraţiune în mari dimensiuni, dacă cestiunea reformelor nu va fi resolvată în cel mai scurt timp.* — În sferele diplomatice se susţine părerea, că Poarta va resolvá aceasta cestiune în cel mai scurt timp amĕsurat postulatelor esprimate în nota marilor puteri.

(Athena, 14 Octobre.) Ministrul de marină a făcut ofert marinarilor cari în 1/13 şi-au încheiat timpul de serviciu activ, ca sĕ rĕmână şi pe mai departe în serviciu activ ca voluntari. Cei mai mulţi s'au şi învoit cu acest ofert.

(Berlin, 14 Octobre.) După cum spun rapoartele sosite din Constantinopol, în mai multe locuri din cercul Ismias s'au întêmplat mai multe escese şi conturbări. Mulţi inşi au fost omoriţi, ear' alţii răniţi grav. Numai cu mari sforţări s'a putut restabilí ordinea şi liniştea.

(Constantinopol, 14 Octobre.) Partidul turcilor tineri desvoaltă febrilă activitate şi aşteaptă numai timpul potrivit, ca sĕ-şi realiseze planul, conform căruia *sultanul Abdul Hamid ar fi sĕ fie detronat, în locul dînsului sĕ fie repus detronatul sĕu antecesor Murad, şi sĕ se proclame constituţiunea din 1877* (a lui Midhat). Partidul reformariu contează la aceea, că în casul unor noue escese trupele nu vor face us de arme contra fraţilor lor în credinţă. În casul acesta vor pune preotului suprem întrebarea, că permite oare coranul, ca un musulman sĕ demânde musulmanilor a se folosí de arme contra musulmanilor? La aceasta preotul va rĕspunde cu resolut *nu*, şi acest rĕspuns va fi de ajuns, pentru ca sultanul Hamid sĕ fie detronat. *Dacă Murad n'ar fi aplecat sĕ reprimiassă tronul, va fi proclamat de sultan fratele mai mic al lui Hamid, Resad efendi*, ale cărui sentimente liberale sunt în de obşte cunoscute.

Planurile partidului turcilor tineri, care are aderenţi şi printrĕ armeni, greci şi evrei, sunt spriginite şi de francmazoni, în rêndul cărora erá şi ex-sultanul Murad.

Ruso-filismul Bulgariei. (Sofia, 14 Octobre.) *„Bulgarie"*, diariul curţei, ocupându-se cu aserţiunea lui *„Novorodisky Telegraf"*, că curentul ruso-fil ia din di în di tot mai mari dimensiuni şi că principele nu poate face nimic pentru împedecarea lui, — declară, că principele nu face încercări pentru slăbirea lui, ci din contră *tocmai dînsul e acela*, care a dat *acestui curent direcţiunea actuală.*

Subtilităţi ..... (Roma, 14 Octobre.) „Popolo Romano" raportează, că regele Portugaliei, care din Francia va merge la Roma, a declarat că doreşte a cercetá atât pe regele Umberto cât şi pe papa. Umberto i-a rĕspuns, că numai în Quirinal e aplecat a-i primí visita, *ear' papa i-a trimis vorbă, că în acest cas dînsul nu-'l va primí.* Regele portugal a rugat pe Umberto sĕ-i primiască visita în *Monza*, de unde vor merge apoi la Roma, ca sĕ cerceteze pe papa. La aceasta regele Umberto a declarat, că *nu se dimite la nici un feliu de combinaţiune, din care s'ar puté esplicá eventual capitularea sa faţă cu papa.*

Adunarea generală

a *„Reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Brasovului, Branului şi Treiscaunelor".*

— Raport special al „Dreptăţii". —

Braşov, 28 Septembre v.

(Şedinţa a II-a Luni 25 Sept., 3 oare p. m.)

După cetirea apelului nominal, cu mici modificări se verifică procesul verbal luat în şedinţa trecută, după care urmează cetirea unui vast tractat lucrat cu multă pricepere din partea eminentului învĕţătoriu Ioan *Dariu*. Tema tractată: *„Uniformitatea terminologiei în objectul limbei materne"*, a fost ascultată cu mare atenţiune căci o sumă de indigitări noue şi care de care mai practice şi mai folositoare se află într'însa. Autorul a făcut o succesă revistă asupra terminilor din gramaticele şi sintacsele limbei materne, nisuind a scoate pe biata învĕţătorime din buimăceala în care au adus'o manualele din limba maternă.

După cetirea temei membrul reuniunei *Teculescu* din comuna Rĕşnov, în termini călduroşi presintă pe harnicul autor care atâta a lucrat pentru literatura pedagogică, şi propune a i-se votá mulţămită protocolară, ceea-ce se primeşte cu aclamaţiuni, tot odată 'şi esprimă dorinţa, că tema sĕ se tipăriască, pentru-că învĕţătorii sĕ poată usá de ea.

Secretariul I, dl Nicolae *Bârsanu* e de părere, că tema sĕ se predee şi corpului profesoral de la şcoalele medii din Braşov, pentru a opiná şi şi ei asupra temei cetite, dorind, că corpul învĕţătoresc şi cel profesoral, care prin dispoziţiile măritului consistoriu nu poate luá parte la adunările generale ale reuniunei învĕţătorilor, sĕ lucre mână în mână pentru progresul cultural. Dl Iosif *Aron* doreşte, ca tema sĕ se tipăriască pe spesele „Reuniunei", dându-se astfeliu ocasiune ori-cărui chiămat de a-şi face critică şi reflecsiunile sale. Mai iau parte la discuţiă domnii Belissimus director, Anastasiu Bârsanu, părintele Vătăşanu, după care autorul Ioan Dariu promite a o tipărí pe spesele proprii şi a o împărţí celor ce-i interesează. Bine şi salutar lucru ar fi, când şi celelalte reuniuni învĕţătoreşti s'ar ocupá de tema aceasta, căci mare e caosul în care se află mai toţi autorii gramaticelor şi sintacselor în limba română.

Se pune la ordinea dilei discuţia asupra temei: *„Cari sunt manualele cele mai practicabile pentru predarea objectului religiunei în şcoalele noastre poporale"*. Asupra temei acesteia se cerne şi se discerne mult. Raportul comisiunei esmise de comitetul central cu esaminarea temei conchide într'acolo, că manualele esistente nu întrunesc cerinţele pedagogice, e de părere deci, ca sĕ se dee trei premii de câte 10 fl. pentru compunerea unor manuale mai bune şi mai practicabile. Comisiunea esmisă din protopopiatul Branului prin raportul sĕu compus de înv. Vasile *Munteanu*, e de părerea, că religiunea sĕ se propună aşa cum se predá creştinilor din vremea vechiă, adecă fără manuale, pentru a nu dedá şcolarii la mechanism, şi numai în clasa a IV-a sĕ se dee manual în mâna şcolarilor şi anume catechismul lui Moise Toma prelucrat de Simeon Popescu. La discuţia interesantă ce s'a încins, iau parte învĕţătorii Ioan Aron, Teculescu, Popovici (Braşov), directorul Belissimus, Dariu, Butnariu, Vătăşanu şi Bude, ear' membrul A. Bârsanu propune sĕ se rĕmână pe lângă manualele esistente, cari dacă nu-s bune, atunci sĕ se roage consistoriul din Sibiiu a compune şi tipărí altele. În fine propunerea dlui Ioan Aron de a se dá manuale în mâna copiilor, se primeşte cu majoritate de voturi, rĕmânênd, ca comitetul central sĕ dispună asupra premiilor ce se vor votá.

Închidêndu-se şedinţa ne-am întrunit la ospitala masă a părintelui *Leucescu*, unde, mulţămită doamnei casei, am fost tractaţi cu toate cele de lipsă; după aceea asistarăm şi la o petrecere arangiată în pripă în o sală mai mare a hotelului, unde cei mai tineri traseră una de a vĕrtejul de se sfîrşí numai la oarele 2 din noapte. La petrecere au luat parte şi unii frun-

tași sași din comuna Rotbav, cari fură salutați prin călduroase cuvinte din partea protopopului Treiscaunelor Demetriu Coltofeanu. Mai vorbiră înv. Puia pentru protopopul Coltofeanu, înv. Dariu, apoi scriitoriul acestor rênduri și alții, a căror nume pe lângă toată bunăvoința nu le pot spune.

(Ședința a III-a Marți 9 oare a. m.)

Dl Candid *Mușlea*, învêțătoriu la școalele primare din Brașov, dă cetire operatului „*Descrierea sobolului*“; operat lucrat cu multă cunoștință de causă, pe basa operatelor incurse de la despărțămintele „Reuniunei“. Bine și folositoriu ar fi fost, dacă autorul temei ar fi însoțit întrebările și cu rĕspunsuri, așa în cât la o eventuală publicare sĕ li-se poată luá pe deplin folosul. La sfîrșit autorul însoțește tema cu o fabulă potrivită: „Ariciul și sobolul“.

Prelegerea a fost de tot interesantă și instructivă, predată fiind cu multă obiectivitate și bunăvoință din partea zelosului și cunoscutului econom dl Mușlea. Membrul Ioan Dariu atrage atențiunea adunărei asupra împrejurării, că realismului, care în ḑilele noastre înaintează cu pași aproape chanibalici, numai printr'un idealism pronunțat i-se va putè pune pedeci. Laudă deci fericita ideiă a autorului de a împăná subjectele reale cu poesioare nimerite și frumoase, cari prin natura lor influințează mult asupra minții elevului.

Membrul *Teculescu* își esprimă dorința de a se alege subjecte mai potrivite pentru prelegeri la adunările generale, după care dl Iosif *Aron* propune votarea mulțămitei protocolare, ceea-ce se și îndeplinește.

La banchetul ce s'a dat în hotelul comunal au luat parte pe lângă țĕrani din comună și unii oaspeți sași, cari fură bineventați de către dl *Popea*, punêndu-le la inimă, ca sĕ sprigineascâ și de acum încolo interesele neamului nostru mult sbuciumat, la ceea-ce rĕspunse predicatoriul sas, dl *Galter*, prin cuvinte bine alese, dorind, ca neamul românesc sĕ înainteze și sĕ prospereze, după care subsemnatul a arĕtat importanța învĕțătorimei din punct de vedere politic-cultural, sfêrșind cu cuvintele: „Sĕ trăiți domnilor învĕțători, ca sĕ înseninați ceriul învĕlit cu nori, și strănepoții vĕ vor încununá mormintele cu flori!“ ceea-ce a făcut bună impresiune, după cum mi-s'a dat sĕ vĕd. Mult au plăcut și doinele poporale cântate de dnii *Teculescu, Butnariu* și *Runcean*.

Ședința a IV-a (Marți 26 Septembre, 3 oare p. m.)

După cetirea apelului nominal se verifică protocolul ședinței trecute așa după cum a fost stilisat de notariul ședințelor dl *Stoicovici*.

Se cetește apoi tema: „*Cari sunt manualele cele mai practicabile din objectul limbei materne spre a putè fi folosite cu succes în școalele noastre elementare?*“ Tema a fost lucrată de învĕțătorii *Stefan Popovici, Domețiu Dogariu, Vasile Muntean* și *A. Bârsan*. La început se tractează despre menirea manualelor în special și a învĕțămêntului în genere; apoi se face o recensiune mai lungă asupra îndreptarelor practice, asupra opului lui Borgovan, care se estinde asupra tuturor anilor de școală și asupra celui al lui Roșescu trad. după Nagy, a cărui traducere e de tot slabă și în special traducerea poesioarelor intercalate e cât se poate de defectuoasă. Printrĕ abcdare se recomandă cel lucrat de „mai mulți prietini ai școalei“, ear' dintrĕ gramatice a lui Manliu și Maxim.

Operatul a fost primit cu căldură, aducêndu-se mulțămită autorilor și în special dlui Muntean pentru resolvarea bună a unei teme atât de grea.

Nu mai puțin interesantă a fost și tema: „*Care ar fi materialul cel mai potrivit din objectul limbei maghiare pentru școalele noastre poporale, împărțirea lui după cursuri și modul de predare?*“ Greutatea resolvării temei a întrecut așteptările adunărei. Ea a fost lucrată de trei inși, de: Savu Luca, Candid Groza și în special de dl Nicolae Lebedeanu, care și-a dat toată silința de a se ocupá cu tema aceasta. A plăcut mult și limbagiul veselnic în care a fost concipiată lucrarea, carea s'a finit cu cuvintele: „Dacă vom propune atâta, apoi e destul pentru a satisface legii.“

După cetirea referadelor diferitelor comisiuni se votează mulțămită protocolară secretariului I dlui Nicolae Bârsan, bibliotecariului Iosif Aron, cassariului Ioan Maximilian pentru bună orênduire, pentru buna administrare a celor concreḑute lor.

Ședința a V-a (Mercuri 9 oare a. m.)

După cetirea referadei comisiunei însărcinate cu censurarea raportului comitetului central se naște discuțiune, la care iau parte dnii Belissimus, Teculescu, Dariu, Vătășan, Pop etc., ear' membrul Iosif Aron face propunerea, ca comitetul central până la adunarea generală viitoare sĕ vină cu un project de plan pentru a se modificá statutele reuniunei „aproape impuse“ de consistoriu, a le modificá într'acolo, ca și profesorii școalelor medii din Brașov se poată luá parte activă la adunările „reuniunei“.

Membrului „reuniunei“ Nicolae Comșa din Târlungeni i-se esprimă indignațiune protocolară pentru neromâneștile sale fapte. E un pĕcătos pe care „reuniunea“ eschiḑêndu'l din sinul sĕu, numai rĕu n'ar face. Un atare calpuzan de cele naționale, o atare uscătură, căruia nu-i e rușine de neamul sĕu, nu are loc în pădurea verde a învĕțătorimei!

Urmează cetirea temei: „*Cultivarea simțului de iubire al elevului către locul natal*“, lucrată de bărbatul plin de inimă pentru școala românească, de dl Ioan *Popea*. După o lungă și instructivă escursiune pe plaiurile științei pedagogice autorul cu glas puternic și cu oratoria-i cunoscută descrie cu deamĕnuntul toate mijloacele posibile pentru a desvoltá în elev gustul iubirei față de locul natal. Om stropit cu frumsețile literaturei străine și cu a celei românești — e ușor de înțeles mulțimea esemplelor aduse întru spriginirea temei ce și-a luat. Filosofia, religiunea, geografia, istoria, toate științele își au locul cuvenit în operat, pe care autorul a și promis, că îl va publicá, ba predicatorul sas. *Galter*, care încă a fost de față la aceasta disertațiune, s'a esprimat, că după publicarea ei o va traduce în limba germană, trimițêndu-o la vre-o foaia pedagogică din Germania, pentru a vedè și ei productele spiritului dascălului românesc. Autorul, pentru aceasta nouă surprindere ce a făcut'o adunărei, a fost felicitat și viu aclamat.

Dintrĕ propunerile de sinestătătoare amintesc pe cea a învĕțătoriului David Pop de a se ținè adunarea generală viitoare în romanticul sat *Poiana-sărată*, comitatul Treiscaunelor, situată aproape de granița României. Adunarea primește învitarea cu mulțămită. Înscrierea de membri noi concreḑută dlor Ioan Aron și George Fulea încă a avut un frumos resultat, care se ia cu plăcere la cunoștință.

Ideia edării unui album la finea veacului în care ne aflăm, sulevată cu căldură de valorosul înv. Ioan *Dariu*, se primește cu însuflețire, promițêndu-se, că Reuniunea își va dá tot sucursul posibil întru realisarea mărețului plan. După ce se aduc prin vorbiri călduroase și însuflețitoare sincere mulțămite dlui preot Ioan *Leucescu*, pre cum și învĕțătoriului George Fulea, cari atât s'au ostenit pentru încuartirarea membrilor „Reuniunei“, și în special celui dintâiu, care a întrunit la masa-i bogată pe membrii „Reuniunei“, — ședința se închide, depărtându-se fie-care mulțumit și cu o dosă de cunoștințe mai mult.

Ca de încheiere observ, că acum, când carul cel mare al progresului neamului românesc s'a pus pe drum, acum, când luminile înaintează, e înălțătoriu de inimi a vedè dăscălimea inaintând și progresând.

Emanuil Măglașiu.

Călĕtoria profesorului Weigand.

În Reșița.

12 Octobre n.

După-ce și-a terminat scrutările în unele din comunele cercului Bocșa, eri Vineri a plecat savantul profesor la Reșița, însoțit de architectul A. *Diacon*, învĕțătoriul Ioan *Marcu* și tinĕrul Simeon Jivoinoviciu, fiind petrecut la gara Bocșei de inteligința română și distins cu două buchete de flori, cu unul din partea drăgălașei Domnișoare Iuliana Costean și altul din partea d. architect. din grădina sa proprie.

La gara din Reșița-montană inteligința română din ambele Reșițe, cu vrednicii lor preoți David Têrfăloagă și Ioachim Frenț, cu învĕțătorii lor și încă alți preoți din comunele învecinate au întîmpinat pe d. profesor în un mod demn de laudă și l'au însoțit toți până la locuința d. paroch David Têrfăloagă, unde este încortelat pe tot timpul, cât petrece în giurul Reșiței.

Prânḑul s'a ținut în casa d. paroch Têrfăloagă, la care au fost învitați și frații Bocșeni, cari l'au însoțit.

După ameaḑi condus de doi ingineri șefi ai societății călei ferate, a cercetat dimpreună cu suita sa o parte din renumitele fabrice industriale din Resița-montană, ear' seara a fost o cină comună, la care au luat parte la vre-o 30 de persoane și la care simpaticul și bravul preot David Têrfăloagă cu învĕțătoriul Stefan Albu au escelat cu toaste potrivite pentru d. profesor, stimabila-i soție și pentru architectul A. Diacon.

Aḑi e luată 'n program cercetarea comunelor Têrnova și Cerova. (În această din urmă sonul *ș*, poporul nostru numai cu *s* îl pronunță.)

Dl profesor Weigand la plecarea sa din Bocșa a primit cu bucurie de la învĕțătoriul Ioan Marcu două tomuri din povestile Bănatului, culese din gura poporului bănățean și publicate de activul învĕțătoriu George *Cătană* din Valeadianei, ear' de la învĕțătoriul Damaschin Gruescu din Bocșa-română a primit descrisă povestea ce i-a povestit'o Nicolae *Pițu*, cojocariu în aceea comună, la dorința espresă a d. profesor Weigand.

Din părțile Reșiței pleacă Mercuri dimineață spre *Ciacova, Petroman*, și de acolo la *Timișoara*, apoi spre patria dsale, unde dorim sĕ ajungă în pace întreg și sĕnĕtos.

Ca de încheiere în interesul adevĕrului și a celor interesați, se rectifică împregiurarea cu „prânḑul boieresc“, care s'a ținut, nu la protopopul, după cum din eroare s'a ḑis în nr. 215, ci la învĕțătoriul Pruneș, care încă poate fi satisfăcut prin aceasta rectificare.

Cronică.

Timișoara, 15 Octobre n.

Militaria. Eri s'au finit esamenele de oficeri în reservă a voluntarilor de la regimentele de infanterie din Biserica-albă, Seghedin și Timișoara. Voluntarii români s'au supus trei la esamen. Înregistrăm cu plăcere, că toți au reușit. Acestia sunt. Vasiliu *Stupariu* (reg. 43), Aureliu *Crenian* și Valeriu *Damșa* (reg. 61).

Și domnii mari se ceartă. „Gaulois“ publică următoarele: Împĕratul Vilhelm II al Germaniei are ideile moșului sĕu, pe când prințul Henrich de Prusia a fost educat de mumă-sa și de tatăl sĕu. Din causa aceasta împĕratul Vilhelm are o natură mistică, Henrich e foarte liberal. Prima ceartă întrĕ cei doi frați a fost din causa marinei. Henrich e un marinar distins, oficer bun și architect. El s'a opus la sporirea flotei germane, din pricină că Germania n'are țermuri maritimi așa de întinși și cheltuelile pentru marină sdruncină budgetul statului. — A doua ceartă întrĕ cei doi frați a fost causată de următoarea cestiune: Princesa moștenitoare a Greciei, Sofia, aveá sĕ treacă la religiunea ortodoxă. Împĕratul Vilhelm II nu se învoiá oda'tă cu capul cu ideia aceasta. El s'a supĕrat așa de tare, în cât a oprit pe membrii familiei imperiale de a mai stá în relațiuni cu princesa Sofia. Prințul Henrich e liber-cugetătoriu și s'a supĕrat pe fratele sĕu pentru horopsirea princesei Sofia. — A treia causă a certei se ḑice că ar fi intențiunea împĕratului de a face o alianță germano-rusă. Prințul Henrich e de părere, că pentru Germania ar fi cu mult mai avantagioasă o alianță cu Francia și Anglia.

Pantofi cu bani. Un strîngĕtoriu de sdrențe din Paris a găsit deunăḑi pe strada Antreprenorilor pe un morman de gunoiu o păreche de pantofi în destul de bună stare și pe care, fără altă preocupare, el 'i vêndù unui teslariu din strada Saint-Charles, care le-a cedat pentru un franc unei dame Constance, locuind pe bulevardul Grenele. Pe la patru oare după amiaḑi, o menageră se presintă plângênd la biroul dlui Goilhom, comisar de poliție, și-i istorisi că, din greșeală ea azvârlise o păreche de pantofi, în cari ea ascunsese 2000 de fr. în bilete de bancă. Un inspector al comisariatului fù însărcinat de a procede la cercetările de cuviință; el găsì pe strîngĕtorul de zdrențe care luase din gunoiu pantofii, și atunci începù o adevĕrată vênătoare care se sfîrșì la d-na *Constanțe*. Ceasta din urmă a fost adusă la comisariat și confrontată cu menagera neprevĕḑĕtoare, care a recunoscut îndată în picioarele ei pantofii pe cara 'i aruncase. Spre a fi convins de adevĕr, d. *Golihom* descusù pantofii în căptușeala cărora s'a găsit acea sumă de bani în hârtii. Fericită de a 'și fi regăsit averea sa, menagera a cumpĕrat o părechiă de pantofi noi d-nei Constance, care fără aceasta, ar fi fost nevoită sĕ se ducă în picioarele goale până la ea a casă.

Literatură, artă și știință.

Familia, foie literară-beletristică socială. Ese în fie-care Duminecă la Oradea-mare sub direcțiunea lui Iosif Vulcan. Numĕrul 40 al anului XXXI are următoriul sumariu: Dimitrie Cichindeal. (Date noue despre vieața și activitatea lui. — Discurs de recepțiune ținut în academia română.) de Iosif Vulcan. — Cugetări. — Ca toate (poesie) de Virgiliu N. Cisman. — Proverbe. — Măgariul lui Buridan. (Comedie într'un act de Scribe) trad. de N. A. Bogdan. — Pe cărările ascunse . . . . (poesie), de Emiliu Sabo. — Sfaturi femeilor, de farmacistul S. Rappaport. — Poesii poporale, culese de T. Bocancea. — Dḑĕu vrea. (Noveletă) de Xavier Marmier. — **Salon:** Rĕspuns la scrisoare (veḑi Familia nr. 37) de Gr. Mărunțeanu. — Literatură și arte. — Biserică și școală. — Oglinda lumei. — Higienă. — Feliurimi. — Umor și satiră. — **Ilustrațiuni:** Episcopul Samuil Vulcan. — Înmormêntarea unui soldat în Madagascar.

Învitare de abonament

la

DREPTATEA

Cu ḑiua de 30 Septembre a. c. stilul nostru, espiră abonamentele pe al III cuartal și cele făcute pe luna Septembre.

Rugăm și învităm pe dnii abonați se grăbiască cu renoirea abonamentelor, ca astfeliu se remânem în curent cu espediția foii.

Abonamentele se fac mai ușor prin mandate postale.

PREȚUL:

pe ¼ de an fl. 2.50

pe 1 lună 85 cr.

Rugăm a se scrie curat și legibil numele abonentului, locuința și posta ultimă, eventual se se lipească pe mandatul postal adresa tipărită sub carea li-se trimite „Dreptatea.“

Cu stimă

Administrația foii „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 12 Octombre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . . .	4²/₁₀	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	4²/₁₀%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . . .	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.5
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.20
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraș. Budapesta 1890	4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ întreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Sorțuri private.

Împrumutul oraș. Viena din 1874, 100	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorțuri reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.20

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Ianiu . . .	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%		100.50
„ I. de credit din Timișoara 5% . . .		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . . .		99.50
Imprumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. serb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) .	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega	5%	140.—

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **cassariu** la inființându-l institut de economii și credit **„Bocșana“** ca societate pe acții în **Bocșa-montană** (Németbogsán, Krassó-Szörény-megye) se escrie din nou prin aceasta concurs cu termin de 30 ḑile de la prima publicare.

Emolumentele sunt:

1) 400 fl. în bani gata.

2) dreptul la tantiemă din profitul curat anual conform §-lui 45. punct c) din statutele societății.

De la dênsul se cere — cauțiunea recerută la institutele de bani, care se depune la cassa societății ori în bani, ori în hârtii de valoare, sau și alta garanță.

Reflectanții au a-și înaintá recursele lor dinpreună cu documintele, — prin cari se dovedească că au pracsa recerută pentru cassari în afaceri de bancă; apoi cunoștință limbelor română, maghiara și germană, — la adresei direcțiunei.

Preferiți vor fi acei recurenți, cari sunt și absolvenți ai vre-unei școale comerciale.

Se observă că alesul numai după serviciul de probă de un an, dacă va corespunde va fi defenitiv ales, iar salariul numai cu începerea activității institutului se va socotí și solví.

Bocșa-montană în 2/14 Octobre 1895.

Direcțiunea.

Intreprinderea de călĕtoriă și de întreținere la milenium

arangiată din partea biroului de bilete din oraș al căilor ferate de stat,

pe seama cercetărilor espozițiunei milenare din 1896

(sub protectoratul deosebit al înaltului guvern și al superiorităților linielor ferate ces. reg. de stat)

în BUDAPESTA direcțiunea centrală: hotel Hungaria strada Maria Valeria.

Avem onoare a aduce la prea stimata cunoștință a prea dis. public cum-că am primit asupra noastră intrevenirea conducătoare a susnumitei întreprinderi pentru comitatele **Timiș, Caraș-Severin, Torontal, Baci-Bodrog, Baranya, Bichiș, Borșod, Cenad, Ciongrad** și **Heveș.**

Agenturile organisate de noi în susnumitele comitate sunt autorisate a face cunoscute programele despre favorurile ce se vor oferí din partea susnumitei întreprinderi, a dá toate deslușirile și a încheia învoeli.

Cu profundă stimă

Hönich M. și consocii și Wechsler,

Timișoara, cetate.

107 5—20

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.